

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Budapest,

IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak

vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Augias istállója.

„A te erős hurkaid, oh Várna, melyek hétszerekek és háromszorosak, fogják meg azt, aki hamisat szól s eresztik át azt, aki igazat beszél.“
Véda-hymnus 6.

Ezt a drága, művelt, felvilágosodott társadalmi periodust nevezzük mi Augiasistállójának s minél alaposabban, minél korrektebben megtudjuk határozni a filozofiai pessimizmust, s tudjuk kárhozható a nyegle optimizmust, annál bátrabban, annál határozottabban kimerjük mondani, hogy divatos társadalmunk valóságos Augiasistálló, csak annyiban különbözik mégis Augias istállójától, hogy azt egy Herkules is kitisztította, de modern társadalmunkat száz Herkules sem fogja egy hamar a benne rothadó szeméttől megtisztítani.

Herkules patakat vezetett keresztül Augias istállóján, melynek fris habjai a több évig összehalmozódott szemetet onnét eltávolították, s a szagló szerveket kegyetlenül érintő aromát kímesták, vajjon a mi Augiasistállónk desinfiálására a társadalmi Herkulesek vezetnek-e valami üdítő, jótékony hatású patakat keresztül?

Hogyne vezetnének!? Hisz ma már mindenki született író, tehát társadalmi Herkules, habár becsület, valódi erkölcs dolgában jobb volna neki oda firkálni, a hová Archimedes szokta tételeit, vagy pedig, hogy Krisztus szavaival éljünk, jobb lett volna neki, ha nem születik, vagy ha már ez a szerencsétlenség megérte, malomkő köttetik nyakára s a tenger mélységében elmerítettik.

A modern társadalom „művelt“ izlését semmi sem jellemzi inkább, mint az, hogy a szemétdombok hivatalos organuma: a „Pikáns Lapok“ nemcsak az ad vocem értelembe vettszemétdombokon, hanem a *nadrágos vulgus* körében, a kávéházakban is *modern bátorsággal* mutatkozik s e mocskos organum hangjához szokott rőfös halló-szervek hogy ne idegenkednének az orgona malasztos hangjaitól!

A *finom, iskolázott izlés* ily cloakák undorító levele által termékenyítették. Egy-egy üzérkedő szemétdombnak primadonnája közegül szolgál arra,

hogy ne csak az öreg urak huzogathassák szét az *édes humor* üdítő ereje által megifjuló *evőeszközöket*, melyben egy sima kis huslepeny nyelv elnevezés alatt dominál, legtöbbször azonban a rágalom puha pelyhei között fészkelődik, hanem még a *fiatal urak* is, sőt mi több, ma-holnap még az *abecés uracskák* is innét fogják magukba színi a modern finomság egyedül boldogító nepente-extractumát.

A józan aesthetika a komikumnak két fajtát különbözteti meg: a felső-és alsó komikumot. Semmiről sem lehet biztosabban tisztába jönni valamely *ur* jellemével, mint ha megfigyeljük, mi képes őt nevetésre indítani.

Nagyon természetes, hogy a felső komikum élvezéséhez magasabb fokú műveltség (még a cylinder-kalap fejrebigygyesztése nem elég) kívánatik, ezt tehát igen kevesen élvezhetik; de ha egy firkász arra vállalkozik, hogy az alsó vagyis vastag komikum hajhászatának lecsapódásait keni a nadrágos vulgus evőszervének martjaihoz, finomabb kitéttel élve: ajkaihoz: ez igen szennyes munkát végez; mert a görögök a neveltséget így határozták meg: *τό γελοῖον ἔστιν ἀμόρημα τὴν κἄν κίσηρόν, ἀνάλιτονον, οὐχ φθαρτικόν.* —

Tehát az erkölcsi aljasságon, az undorító érzékiségen ki talál komikumot?

Találnak az olyan cloacák, melyek modern fogással, *művelt élelmességgel*, valódi nevében azonban frivol élehetlenséggel firkálják a „Pikáns Lapok“ számára a vastag, vagyis aljas komikumnak nevezett szemetet, melynél csak az megbélyegzőbb, hogy ez még egyes házakba is utat talál ad majorem *felvilágosodottság* gloriám.

Nagyfoku bestialis iznek kell lenni abban a szájban, mely az ily kloacák terményeivel táplálkozik, de még nagyobb foku bestialitást sejtethet az a modern *ur* a társadalomban, mely kimerte mondani, hogy lapujával üres hézagot tölt be, tehát megjeleneése jogosult, más szókkal: a társadalomnak szüksége van rá.

Ehhez hasonló módon van meggyurva az „Egymillió bolondság“ is, melynél több ostobasággal csak az a

nagy modern társadalmi türelem bír, melyet a nagy modern műveltség fölvilágosodott fáklyás ecsetje mázolt hiveinek, (de nem a *sötét reactionarismus* hiveinek) tündöklő fejéhez, de mely fej *vakító* fényességének és világosságának utoljára is meg kell küzdeni a sötétnek gunyolt reactióval, mert már eleget *vakította* társadalmunkat!

A ponyvairodalom egyéb termékeiről nem is akarunk szólni, elég, ha ezt a két finom *brüsszszeli rongyot* egy kissé megtéptük, mert tulajdonképpen ezek a ponyvairodalomnak koronái, ezek főleg amaz undorító csatornák, melyek a Toldy Pisták chic-ségeire, erkölcsi lapályaira bőven szállítják a termékenyítő félhig anyagot, s a *fiatal urakat*, váczituczai hősokeket született apostolává kenik és mozdítják elő ad majorem gloriám Magyarország erkölcsi jövőjének.

Magától értetődik, hogy ily undok maszlag szédítő hatása alatt nőnek a modern Herkulesek, a gigások, a hekatoncheirok, kik száz kézzel száz felé lopják nemcsak az aranyat, vagyis az időt, hanem még a családi ezüst-evőkészletet is, s mikor ily nagyreményű modern félistenek az apáknak törpe árnyaira lépnek, senki se huzza le bőrüket, hanem a szegény apának a szomszédok, a rokonok csavarják ki kezéből a gyilkos revolvért, hogy önmagát a szégyen miatt bele ne taszítsa a modern *örök világosság* dicsőségébe.

Innét van az, hogy manap már akadnak hátragombolónadrágu titánok is, kik csak abban a csekélységben különböznek az egykori titánoktól, hogy azok sziklákat szórtak az égre az istenek ellen, ezek pedig nem szórhatnak, még ha akarnának sem; mert már a modern materialistikus filozofia emlőjéből beszívták azt a modern *mézédességű tejet*, hogy nincs Isten, akkor, mikor a vallástant tanítójával együtt a nyikorgó taliga hitvány ötödik kerekévé alázták le; mikor a színházi *magas légáramlatnak érlelő és finomító* hatását a kis tacsókra nézve korigényelte decretummá sanctificálták.

De ezt mind csak a divat tette.

Most azonban már itt volna az ideje, hogy az agyafurt divat további mételyező hatásának gátot vessenek azok, kiknek kötelessége, s kiknek hatalmában is állana, ha az álhumanizmus bódító betegségébe ezek is nyakig nem volnának belesülyedve. — Ezekről azonban úgy látszik, hiába várjuk az orvosságot, mert népszerűtlenség volna tőlük az átkozott „bülbülszavu rózsák két mennyei bokrát“* a „Pikáns Lapukat“ meg az „Egymilió bolondságot“ egy komoly szemhunyoritással az örök semmiségbe taszítani.

Mi azonban még akkor is megteszszük kötelességünket s iparkodjuk betemetni ezeket a cloakákat, ha tudjuk is, hogy szavunk legnagyobb részét a pusztában hangzik el, mert aki csak egy porszemet dob is ellene, márványdarabokat hord a nemes, az erkölcsös izlés oltárához, mely csak akkor fog felépülni, ha az Anaidea temploma rombadül. Ezért mondta Kazinczy is a mocskos firkászokra: Csipd, döfd, rugd, vágd, valahol éred a gaz latrot! — Azt hozzád s hozzám nem köti semmi kötél.

Diogenes.

*) A nadrágos vulgusnak ez az: Aranyja.

TÖVISES UTAKON.

— Történeti elbeszélés. —

Irta.

MUNKÁCSI KÁLMÁN.

VI.

Az idősebb és ifjabb Zrinyi György.

Flectere si neque superos
Achaeronta movebo.

Vergil.

Ifjabb Zrinyi György kora reggel hivatalos volt ad audiendum verbum édes apjához, ki előtte való nap érkezett haza Patakról Dobó Ferencz vendégszerető házából. György urfi szeretett óvakodni az ilyen négyszem közötti audientiáktól, hanem most lehetetlen volt elosonni, sarkában levén a Miska hajdú, ki egyre biztatta sietésre, mert az ur nagyon rossz kedvében van.

Meglehetős savanyú képpel bandukált be atyja szobájába, ki haragos tekintettel nézett végig rajta, amitől még jobban a talpába szállott bátorsága. Jó szerencse, hogy üstöke rendbe volt hozva, hogy nyakkendőcsokra helyére volt csusztatva, hogy mindenik gombja a saját gomblyukjában pihent, hogy kardja nem baloldalán fityegett, mint sokszor megszokott történni, mert különben lett volna ne mulass.

Igy azonban az öltözésért nem mosta meg az apa György urfi fejét, hanem meglehetős zord hangon kérde tőle:

— „Hol jártál, mit csináltál eddig?“

György urfi igyekezett nagyon jámbor képet csinálva s alázatos hangon felelni a haragos apának.

— „Hát édes apám uram, csókolom kezeit, csak mindenben a parancsa szerint jártam el, míg oda volt, felébredve kiugrottam az ágyból, megmosdottam rózsavizzel, megkentem hajamat gyöngyvirág pomádéval, szájamat

kiöblitettem ibolya-essenciával, azután felhúztam a fehér nadrágot — egy folt sincs még rajta, apám uram, — a kék mentét, amit Zsófi néni küldött Fehérvárról névnapomra, megkötöttem az ajtókilencsen nyakkendőmet s mikor mindennel készen voltam, leültem szépen egy székre és elövettem, amint apám uram meghagyta az „Asszonyok intése“-t, meg a „Makranczos asszony megfélemezésére való különféle hasznos tanácsok“-at és azokat kezdettem silabizálni.“

— „Ugyan ne hazudj annyit össze-vissza nekem, sohse olvastad te azokat, még csak nem is szagoltál a könyvek felé, hanem az istállóban jártál és méregetted, mennyit nőtt az éjen át tegnapeste óta a szellő vasderes csikaja. Nézd, ott lóg kardkötődön a pántlika, amelyiket használtad a mérésre. Ne félj, ismerlek én tégedet!“

Gyuri odanézett a kardkötőre, biz az csak ugyan ott volt, — hogy a kánya rúgja meg érte.

— „No de ne félj“ folytatá az apa, ma nem szidlak meg érte, kár is lett volna olvasnod azokat a házassaló ifjaknak szánt tudnivalókat; kicseppentél te azoknak számából, mert bizony te soha sem fogod bekötni Dobó Krsztina fejét; más kezén van már annak jeggyűrűje. Te még várhatsz a házassalóval.“

György urfi rettenetes módon szeretett volna harmadfelet ugrani e hirre, (arról ugyan nem állok jót, hogy el nem botlott volna kardjába), hogy hát nem kell neki elvenni Krisztina hugát, kinek kedveért már egy hó óta nyakra-főre cziczomázták fészülgették őt, de mégis jobbnak látta egy sokat mondó szemhunyoritással fejezni ki szívbeli örömét. Azután hamiskás mosolylyal közeledett atyjához s kérő hangon szölitá meg

sokan azt is tudni akarják, hogy a jelesebb szépirodalmi művek csakis a fővárosban s legfőleg még három-négy nagyobb városban számíthatnak némi kelendősegre.

E szomorú adatok arról látszanak tanuskodni, hogy a magyar közönség elveszítette bizalmát, érdeklődését a hazai irodalom iránt s azt nem tekinti többé sem a sziv és elme képző iskolájának, sem a hazafiság élesztőjének, mint tekintette régebben, az elnyomtatás sötét napjaiban, midőn a szépirodalom minden egyes művelője a szabad és nemes eszmék tolmácsa, apostola gyanánt szerepelt előtte.

Szerencsére azonban a magyar szépirodalom ügye még nem áll ilyen rossz lábón.

A magyar közönség, anyagi eszközeihez mérten, ma is csak oly örömet meghozza áldozatát az irodalom oltárára, mint meghozta régebben; az olvasók száma pedig évről-évre örvedetesen gyarapodik. A hiba csak ott van, hogy a jámbor, becsületes közönség, mely szellemi táplálékra örömet áldozná filléreit, nem ismeri a forrásokat, s a legtöbbször lelketlen irodalmi üzerek körmei közé jut, kik vásári lármával, a reklám sipjával és trombitájával, árulják selejtes portékáikat.

A fővárosi olvasók nagy részének jóformán tudomása sincs azokról az obscurus czégekéről, melyek egy idő óta az irodalom terjesztésének köpönye alatt rakonczatlankodnak, egyaránt megrontva a tisztességes irodalom hitelét s a nagy közönség izlését, mely ellen minden lépten-nyomon elkövetnek egy újabb attentatumot.

A magyar közönség régebben a kiadókat a művelődés megannyi factoraiul tekintette; és méltán, mert nagy részük nem csak kép-

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Pacsirtaszó tavaszhoz.

*Kedves dalu kis pacsirta,
Ujra dalol ő már itt,
S dallamára ébredt ujra
Mi körülte szunyad még.*

*A kis virág vig dalára
Küdugja kis fejcskét:
Ott szavára kis bogárka
Nappfényre jön im ismét.*

*Zöldül minden a szavára,
Ha száll a fris légkörbe.
Mező, rétnek holt viránya
Ébred egy szebb életre.*

*Édesebb a fű illatja,
Ha pacsirta dala zeng,
Édesb akkoron a munka,
Ha dalának árja leng.*

*A pacsirta dallamára
Szebben kél a nap is még,
Hisz' szebb akkor a sugára,
Kékebb s ragyogóbb az ég.*

*Hv szavával, s az ember is
Ott hagyja szük lakását,
S kéjittasan szivja a fris
Tavaszlégnek balsamát.*

*Énekére, mely oly édes
Mind munkához hozzáfog:
Ekéhez út a földműves,
Kapához a kertész ott.*

*Dallamánál füsereg
Lapta után szaladoz,
Kiálltási jól illenek
A pacsirta szavához.*

*Dallamánál a kis patak
Tova ballag vigabban;
Zuhanása a folyamnak
Szétfoly méla dallamban.*

*Pacsirtadal zengésénél
Az emberi szíven is
Lágy érzelen, mely öröm kél
S boldogító szent érzés.*

SZEPESHELYI.

A vidék olvasmánya.

Igen, a vidék olvasmánya, mert ma már oda jutottunk, hogy erről a szellemi csemegéről külön lehet és kell is megemlékeznünk.

Irodalmi társaságokban úgy, mint a sajtóban évről-évre fölmerül a panasz, hogy a magyar közönség megdöbbenő közönyt tanúsít a szépirodalom újabb termeléseit iránt: Mig a tudományos irodalom terén — újabb időkben — élénk mozgalom mutatkozik, s a komolyabb művek kelete folyvást emelkedik, a tartalmasabb szépirodalmi vállalatok csak áldozatok árán tarthatják fenn magokat; a legkiválóbb költők művei, ha csak valami különös körülmény mozgásba nem hozza az érdeklődést, érintetlenül hevernek a könyvtárak polczain; a legjelesebb elbeszélő művek legfőleg 600—800 példányban kelnek el, s a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, ha egyik vagy másik szépirodalmi munka nálunk egy év lefolyása alatt második kiadást ér. Az önálló szépirodalmi kiadványok kelete határozottan megcsökken, sőt

— „Ugy-e édes apám uram, akkor már megint ledobhatom ez a kardot, mert higgye meg, nagyon szoritja a derekamat kötője. Aztán meg a Dorka cigányasszony mesélte, hogy vigyázzak magamra, nehogy úgy járjak mint az ő huszárfia, ki mindég kardot hordván, úgy összeszorította fringijára, hogy a gyomra is összeszorodott s aztán éhen halt a szerencsétlen. De ugy-e kegyelmed apámuram nem akarja az én halálomat?“

Zrinyi még csak el sem mosolyodott fiacskája szörnyű aggodalmain.

— „Mit bánom én, ha az ablakon is dobod ki kardodat meg magad is utánna ugrasz.“ György urfi megrázta fejét apja szavaira; olyan kegyetlenség, hogy azt kívánja, ugorják ki az ablakon, hisz akkor bizonyosan betörné orrát, pedig az a sasor főbüszkesége. Hanem azért mégis örült, hogy a papa olyan engedékeny ma. „Ezt fel kell használni“ gondolta magában s még egy lépéssel közeledett a karszékhez.

— „Ugy-e ha nem jön hozzám asszony, akkor erre a hosszú nyakravalóra* sincsen szükség! Ugy félek, ha az erdőben vadászatok, hogy egyszerre csak felakadok valami fán s úgy járok mint Absolon hajdanában, akkor azután nem lesz apámuramnak fiacskája.“

— „Bánom is én“ morgott vissza Zrinyi. Gyuri kétségben volt, vajjon azt nem bánja, ha fiacskája nem lesz, vagy ha nyakkendőjét leveti, de mégis inkább az utóbbira magyarázta: — „Hát e porcellánnadrág helyett nem volna jó azt a másik ócska vadgalambszinűt elővenni, mert ezen minden folt, minden pecsét átkozottul meglátszik s azután

* Az időben 10—12 rőf hosszú fehér nyakravalókat hordottak, melyeket jól megkötni, hogy t. i. hátul két vége csokort képezzen, ritka ember tudta más segítsége nélkül.

zetséggel lépett választott pályájára hanem lelkesedést is vitt oda magával az irodalom ügye iránt, melyet nem egyszer anyagi áldozatokkal támogatott. A régibb kiadó igazi ambícióval dolgozott s vállalkozásaiban nem csupán a kétszer kettő szigorú és kérlelhetetlen logikája volt az irányadó. Ha vesztett valamely vállalaton, nem riadt vissza, mert kifizette veszteségét valamely másik jövedelméből, s úgy kívánta azt az irodalom és művelődés érdeke, mely nem csupán az író, hanem a kiadótól is vár áldozatot.

Az ily kiadó ma már a fehér hollók közé tartozik; úgy az egyesek, mint a részvénytársaságok biztos száztólira „dolgoznak“ s a mi ennél is károsabb — kiadóvá lesz boldog-boldogtalan. Izlés, irodalmi műveltség, szakképzettség — mind fölöslegesek. A példák azt bizonyítják, hogy lehet boldogulni ezek nélkül is. Szerkesztő szintén könnyen akad; a mérték itt is jóformán alacsony fokra szállt, s az a közönség olyan jó, olyan türelmes, hogy zugolódás nélkül veszi meg, a mit a hivatlan kukták sótlanul vagy elsőzva asztalára tálnak. Ezért a képes és képtelen zuglapok száma egy idő óta félelmes szaporodik s mocskos áramlatával fenyegeti a tisztességes irodalmat. A tekintélyes fővárosi napi-sajtó nem vesz tudomást a ponyvairodalom eme gombamódra szaporodó termékeiről, mert a kiadó urak sokkal okosabbak, hogy sem újabb kiadványaikat a sajtó bírálata alá bocsátanak. Rejtve tenyésznek ezek, mint a kryptogam-növények, s noha magvait a fővárosban hintik el, a vidék talaján sarjadzanak ki és növekednek. A vidékieknek minden jó — gondolják az üzér kiadók, és számításukban ritkán csalatkoznak. Sok

úgy néz ki, mint a majomtánczoltató talián tarka bugyogója.“

Erre már nem is felelt Zrinyi.

De Gyuri megjegyezte valamikor: „Qui tacet, consentire videtur“, azért újra tovább kunyorált:

— „Hanem az a gyöngyvirágpomádé nagyon rontja szagával a gyomromat. Azóta semmi appetitusom nincs, még a fokhagymás kolbászra sem, mióta evvel kenekedem. Aztán nem lesz asszony, hát minek akkor a pomádé, ki szagolja itten. De csak jó is, hogy az a Tinka hugom tisztességgel túl adott rajtam, mert bizony Isten előre borsózdott a hátam tőle, szeretem én azokat a fehércselédeket. Ugy-e kegyelmed is apámuram úgy van velök, azért nem házasodott meg azóta, mióta boldogult anyám asszony elbűsűzött az árnyékvilágtól.“

Jó, hogy az apa nem hallgatott oda, merakkor alighanem repült volna az urfi kardostul, nyakkendőstül együtt e szavakra, mert tudnivaló dolog, hogy élete párjával szörnyű háboruban élt mindég. Így azonban Gyuri a hallgatáson mint jobban felbátorodott s tovább fejtegette nézeteit.

— „Nagy kereszt is ám az asszony az ember vállain, senki sem tud eleget tenni annak, telhetetlen az mint a papzsák. Aztán meg unalmasak is rémségesen. Az embernek hallgatni kell, amint egész nap zsörtölődnek a cselédekkel, szidják Annát, Pannát, Katát, meg egyre számítgatják, mennyi tőpörtyű, mennyi liszt kell a pogácsába, mennyi tej, tojás a kalácsba, — rugja meg a kánya őket — szeretem én a friss kalácsot meg a pogácsát, de nem úgy, ha egész nemzetségét elrejtik előttem. Ha pedig én kezdek el beszélni szerecsen lovamról, vadászkaland

jaimról, akkor ásitoznak, hogy nagyon unalmas.“

Gyurka hosszú lélegzetet vett, mert egészen belefáradt a beszédbe. Azután bekezdett híres vadászkalandjai elmondásába, mikor a medvét felpofozta azon hitben, hogy atyja majd sóbálványnyá mered álmétkedésében. Pedig biz az, ha oda is figyelt volna, akkor is csak kaczagta, volna jól tudván, hogy fia dali legény, jószívű is, hóbortos is, hanem a vitészség nem nagyon erős oldala. Azt is tudta, hogy minden vadat, melyet véletlenül eltalál puskája, keservesen megsirat s elviszi a faluvégi Dorka cigány asszonyhoz, hogy támassa fel az ő kotyvasztékával, a ki persze elfogadja és aztán jó pénzért eladja a várbeli kulcsárnénak s lesz belőle jó pecsenye Gyurinak.

Gyuri folyton hadart, miközben atyja gondolatai ugyancsak másutt jártak, mire azonban fia odáig jutott a mesével, a hol ő, mikor a maczkó két lábára állott s magához akarta ölelni őt, megragadta a talpait s oly sámsoni erővel szoritotta össze nyakát, hogy menten kiment belőle a szusz, — akkor atyja is befejezte gondolatait s oda szólt fiához.

— „Most takarodhatsz.“

Gyurka kisompolyodott hosszasan tünődve azon, vajjon mit véthetett apjának, hogy ki eddig oly türelmesen hallgatta, most egyszerre elkergeti őt. Persze nem tudta, mi minden nem forgott addig apjának eszében, míg ő büszkén mesélt vitéz tetteiről, milyen setét tervek fogamzottak meg agyában, melyek kikovácsolására csak a bosszú képes.

Zrinyi valóban rendkívül dühös volt fia mellözése miatt, de nem a kikoszorázás szégyene tette azzá, hanem hogy szép, magasröptű tervei, melyeket a házasság reményében oly boldogan szövögetett, mind szét vol-

olyan irodalmi vállalat, melyet névről is alig ismer a fővárosi ember, a vidéken nagy elterjedésnek örvend, a tisztességes megélhetést biztosít kiadójának.

Budapesten, azóta, hogy a jobb sorsra érdemes Rautmann Frigyes meghonosította a colportage-rendszert, egész raja burjánzott föl a képes családi- és néplapoknak, a hazai és külföldi regénycarnokoknak. Egész listát kellene ide írnom, ha névszerint akarnék fölemlíteni minden egyes vállalkozást, s még akkor sem volnék biztosítva a felől, hogy véletlenül nem maradt-e ki valami a tollam alól. És van-e e vállalatok közül csak egy is — a rendes könyvtárak kiadványairól nem szólok — mely becsületére válnék az irodalomnak, s méltó volna arra, hogy a művelt családok asztalán helyet foglaljon? Aligha. Tartalmuk tulnyomó részét selejtes idegen művek gyarló fordításai képezik; az eredeti termelés kritikán alóli s csaknem kivétel nélkül oly firkászok tollából ered, kik jóra való szerkesztőségek ajtaján — szellemük éretlen gyümölcseivel — hiába kopogtatnak. De van e lapban humoros rész, kétségbeesítő karrikatúrákkal; van számrejtvény, szó- és sakkalány s a derék szerkesztő eljár előfizetőinek minden megbízásában; küld turót, lekvárt s chignont egyaránt. Sőt a bájos Szendikének és Ibolykának fogadás esetén azt is megsugja, hogy Toldiról Arany János irt halhatatlan költeményt, a „Szózat“ pedig Vörösmarty tollából ered.

Valóban kétségbeesítő irodalmi viszonyok, kivált, ha elgondoljuk, hogy mindezeidig keveset tettünk javításukra! A magyar sajtó jobb része — talán mert nem akar sárban kaparászni — behunyt szemmel nézi az üzér-

kedést, a kiadói banda pedig folyvást terjeszkedik erkölcs- és izlésrontó termékeivel a kellő fölvilágosítást nem kapó vidéki közönség között, mely örvend, ha hétről-hétre házához hordva kapja meg olvasmányát, s még arra is lehet kilátása — hogy kedvező szerencse mellett — arany órákat nyer, ha valamely fogós szó- vagy sakkrejtvénynek nyitására talál. Ily viszonyok közt a legtöbb vidéki olvasó asztalán hiába kér helyet a tisztességes irodalom. Elfoglalták előle a tért, szegyenkezve kell visszavonulnia.

Valóban eljött az ideje, hogy e siralmas állapot megszüntetésére a nagyobb töke felett rendelkező kiadók s az irodalom képviselői egyetértve szövetkezzenek. A könyvtárusi üzlet ma már nem boldogulhat eddigi urias kényelmével, s elzárkózottságával; saját fegyverükkel kell megverni a kiadói álca alá rejtőzött kufárokat: a tisztességes alapokra fektetett colportage behozatala által.

A közönség nagy része szereti a kényelmet; megkívánja, hogy szellemi táplálékát is helyébe vigyék. Ám legyen meg. Keressük föl az olvasót saját tüzhelyénél, de adjunk neki jóra való táplálékot, melytől szive és izlése egyaránt nemesedjék. Én azt hiszem: a magyar közönség izlése még nincs annyira elrontva, hogy választást ne tudjon tenni a jó és rossz között s ha egyszer értékes műveket ajánlanak neki, kezét bizonyára nem fogja a selejtesebb után nyujtani. A colportage-rendszer sok kárt okozhat, de lehetnek nagy hasznai is. Minden attól függ, kik veszik kezökbe az ügyet. Ha nagy alaptökék felett rendelkező irodalmi társaságaink méltóságukon alólinak találják a kezdeményezést, alakuljon pénzemberekből s az ügyet szívéükön viselő

tak tépve. Már birtokában vélte családját az óriási Dobó-uradalmaknak, már látta mint telik meg üres pénztára csillogó arannyal, ezüsttel, mint tér vissza a régi fény és pompa várába és most minden reménye meghiusult. Most újra meghúzódhatik a düledékes ősi fészekben drágalátos fiával, ki még most az egyszer sem volt hasznára.

Nem, ennek nem szabad így történnie, azoknak a birtokoknak övének kell lenniök, ha ez a mód nem sikerült, mást kell megkísérteni.

Ezt Zrinyi György mondta és amit ő mondott, azt végre is szokta hajtani; nem riadt vissza semmi eszköztől, semmi mástól, nem nézte, jogos az út, melyen halad, csak vajjon célhoz vezet-e.

Abban az időben ezt nem is volt olyan nehéz kivinni mert nem volt nemesi birtok, melyet tulajdonosa félelem nélkül mert volna magáénak mondani; egyszerre csak előállott valaki, ki a királyi jogok alapján kimutatta, hogy ő itt az igazi úr, a másoknak fel is, le s az út. Folytonos jószágkeresések, feladászerek folytak az országban. Ezt Zrinyi nagyon jól tudta, valamint azt is, hogy most vajmi könnyű bárkit is erkölcsileg tönkre tenni, csak érteni kell azon fegyverekhez, melyekkel a rágalom, az aljasság küzd, különösen pedig olyanokkal szemben, kik nem akarnak hasonló fegyvereket használni, ezért dörzsölte oly vigán kezeit, midőn tervével elkészült. Midőn szobáját elhagyta, már újra ott volt a mosoly arcán, az édeskés szó újra bőségesen áradt ajkairól.

Fővárosi levél.

Igaz-e, nem-e?

Igaz-e, hogy szegény Pálmai Ilkát megsarczolták? hogy lelketlen emberek betolakodtak a „diva“ lakába, s meg akarták rajta

írókból egy újabb társulat, mint az pár év előtt már tervben volt, de akkor — nem tudni mi okból — meghiusult.

A vállalkozás művelődési szempontból rendkívüli fontossága, s meg vagyok róla győződve, hogy anyagi tekintetben sem lesz gyümölcstelen. Népünkben meg van az olvasási hajlam, csak táplálnunk s élesztőnk kell ezt a hajlamot. És erre nézve a tisztességes alapon szervezett colportage rendkívül sokat tehetne. S ennek szervezése nem ütköznék akadályokba, ha az ügy megindítására tisztességes alapítókkal rendelkező részvénytársulatot lehetne alapítani. Akárhány szegényebb államhivatalnok és tanító van a vidéken, ki szerény osztalék mellett szabad óráiban buzgó képviselője lenne az új társulat érdekeinek, s előttük minden ház örömesebb nyitná meg ajtaját, mint amaz ágról szakadt, semmi biztosítékot nem nyújtó házalók előtt, kik egyik-másik obscurus firma érdekében most kalandozzák be egyik végétől a másikig az országot.

Biztos hitem és meggyőződés, hogy egy kis anyagi áldozat és buzgalom mellett a társulat rövid idő alatt fényes szellemi és legalább is kielégítő anyagi sikert mutathatna föl, s elejét venné ama megszégyenítő és káros visszaélésnek, melyet tanulatlan és lelketlen zsidóbarátok üznek mai napság a vidéki közönség nagy részének becsületes jóhiszeműségével.

A selejtes férczművek illetéknépen megszűnnek a vidék csaknem kizárólagos olvasmányai lenni, s minden magyar ember egy helyről kapná szellemi táplálékát: a hazafias és tisztességes irodalom vért és erőt adó eledelkkel rakott asztaláról.

SZANA TAMÁS.

venni azt a 800 példányban kinyomtatott opus árát, a mi más embernek megér annyit, mint a Barnum Sarah; — Pálmai Ilkának pedig egész kincs, — mert hiszen állítólag a becsületét akarták vele kitenni közszemlére.

Ezt kérdezi a tömeg. Nem szánakozásból! Mert, kérem a „diván“ nem szabad, nem szokás szánakozni, — hanem kíváncsiságból.

— Oh! oh! Tehát reá is került a sor; — ő reá is! kit mindenki szeret, s ki soha senkinek sem vétett, — ki mindenkit kész egyaránt szeretni. Annyira nemes keblű.

Igy van az bizony! De hisz ezen nincs semmi csodálatra méltó!

Mert, ha a nagy Muszkaországban találkozik jámbor muzsik; a ki a jóra való német tyukszem-operátortól el tudja lopni ennek tyukszemeit! — ha találkozik vendéglős egy nagy országban, ki a német kellereket becsülete megmentéséért 2000 darab vajas kenyéret készített rövid 16 óra alatt fogadásból, s meg is nyeri fogadását; — ha van széles e világon egy herceg-fejedelmi család, mely morganatikus házasságot köt — minden udvari morál, czeremonias mester és koronás rokonság legnagyobb elszörnyülködésére; mért ne találkozhatnék iparlovag e szűk magyar globuson, ki reá veti szemeit a mi szép Ilkánkra.

Csak hogy ennek a históriának van még egy kelletlen oldala is. A zsarolókat elfogták: baj tehát nem történt, hanem a zsarolóknak vannak olyan jó barátai, a kik képtelennek tartják a fortunában vezező bűnösöket arra, a mivel vádolják — s vannak megint olyan jó akarói, a kik reá ijesztettek a „diva“-ra, hogy ha menten vissza nem vonja feljelentését: akkor uton-utfélén, színházban és mindenütt insultálni fogják, kifütyülük, hagymakoszorúval megdobálják stb. stb. annak pedig az lett a következménye, hogy Ilus úgy a szívére vette a dolgot, hogy megbetegedett tőle. — Tessék: ez a rossz oldala a históriának.

Hiába: a rendkívüliségek korszakát éljük: Posner Károly Lajos lovag akadémiai taggá lesz Párisban, — no nem a tudományos akadémia tagja; — Savanyú Józsi elcsipi két zsidó zsandár; — Berber megadja magát; Bismark kezdi belátni, hogy jó volna a cle-russal kibékülni, Dobránszky honatyánkat meg lerántja egy másik honatyá — le egész a sárga földig egy egész ország szemefüle látta-hallattára, báró Splényi Odön ellenjelöltje szíve öröme. Erről is sokat beszélnek nyíltan, titokban. Összekeverik Dobránszky Pétert Dobránszky Adolfal — Hrabár Olgát egy másik Olgával, a kiknek egymáshoz talán éppen semmi közük — vagy talán éppen igen sok.

Muljék el az árnyék a fényes nap elől, a keserű pohár a doctor ur elől — s a fátyol az elől, a mit takarnia nem szabad.

Az a fátyol pedig állítólag egy oly sötét multat takargat, mely a fehér czár birodalmában fényes jövőt ígértett.

Egyébként majd határoz a fölött a bíróság, nem az, mit Tisza Kálmán értett, hanem a mit Ugron és Dobránszky neveztek.

Videánt consuli!

B. Cs.

Lapszemle.

„Magyar korona.“ — Az új országház építéséről szóló törvényjavaslatot a főrendiház mai ülésében hatvan szónyi többséggel elfogadta.

Más körülmények között ezen szavazásnak csupán tárgyilagossága volna, de azon hívogatások és pressio, mely azt rikkoltotta napokon át ép a ma elfogadott törvényjavaslat alkalmából, hogy „a főrendiháznak

csatákészen kell állania“ és hogy a „15 milliós építkezés az ország tönkjét vonja maga után“ — ezen mai nagy többség a főrendiházban külön jelentőséggel bír egyéb tekintetben is.

Az a néhány millió különbség — mint már egy ízben mondtuk — mely a javaslat támogatói és ellenzői közt fonforog, még jelen pénzügyi viszonyaink mellett sem jöhet annyira tekintetbe, hogy a magyar nemzet lemondjon törvényhozó testületeinek méltó elhelyezéséről; különben is arról lévén szó, hogy a képviselőház és a főrendiház egy földel alatt legyen, valóban kérdés támadt, lehetséges-e egyáltalán 4—5 millióval ama célnak megfelelő épületet emelni, hogy egyik testület ne legyen a másik hátán, minthogy a két testület mintegy ezer taggal bír és azonfelül a nyilvánosság céljából legalább három annyi hallgató közönségre kell számítani.

Főrendiházunk, mely ma nyilatkozott, bizonyára fontolóra vette mindazon körülményeket, melyek itt fonforognak, és nem lesz talán senki e hazában, ki ezt kétségbe vonja, még azok sem, akik a főrendiházat saját házi taktikájuk eszközévé akarják tenni és annak érdekében „csatákészen tartani.“ A főrendiház, ugy a többség, mint az előtte lévő törvényjavaslatot, és ez által documentálta, hogy ahol a nemzet alkotmányos testületének elhelyezéséről van szó, nem engednek semmi pressiónak, még olyannak sem, mely napok előtt azzal vélte anticipálhatni a főrendiház határozatát, hogy „bizonyosra vehető, hogy nem csak a zsidó házasság-féle törvényjavaslatoknál, de az országpusztító (!) 15 milliós építkezés javaslatánál is kudarcot fog valani a kormány a főrendiházban.“

Valóban ideje volna már, hogy az eszmék illetően összezavarása, „zsidó-házasság“ és új országház ügyének összeegyeztése és azzal való korteskedés, megfelelő válaszra találjon azon körök részéről, melyeket ily irányzatossan bele akarnak kergetni a factiosus oppositíóba.

Az „Osservatore Romano“ megcáfolja azon hírt, mintha az olasz kormány és a propaganda fide közt tárgyalások folynának az iránt, hogy a propaganda ingatlanaira vonatkozólag egyezés jöjjön létre.

Az apostoli nuntiatura visszaállítására Londonban, ugy látszik, már csak idő kérdése, mint a következő dublini levélből kitünik:

A pápa meghívót küldött ide conferentiára Rómába f. évi október hóra, a melyen a négy ir érsek, továbbá minden tartományból két püspök és három más egyházi dignitarius fog részt venni. Szó van itt a végérvényes rendelkezésekről a Londonban visszaállítandó nuntiaturára nézve. Aggályos kedélyek féltek az ir egyház szabadságát: emlékeztetnek VII. Pius és Litta bibornok törekvéseire a jelen század elején, melyeknek célja vala az angol kormánnyal concordatumot kötni. Ebben a kormánynak veto-jog adatott volna a püspök-választásoknál. Ezen tervnek ellenszegült nemcsak Milner, Irország első főszabadítója, hanem az egész ir püspöki kar.

VII. Pius sokáig ragaszkodott még tervéhez, de az angol kormánnyal nem tudott megállapodásra jutni. Aközben az ir püspökök folytaták fáradozásait ama terv eljuttatására, a nagy O'Connel pedig egész ékészlését a jó egyetértés fentartására Irországban és a Rómával való teljes egység érvényesítésére fordította.

Mikor végül Anglia kényszerítve látta magát a kath. egyház emancipatióját meg-

adni, Peel miniszter kijelenté, hogy a kormány nem lehet érdekében beavatkozni a kath. egyház belügyeinek vezetésébe.

Igy szabad maradt az egyház Irországban és legbecsesebb szabadságának tekinti a püspökválasztást. Ha ezen változás történnék, a papság elvesztené befolyását a clerusra.

De e tekintetben nincs veszély. Biztos dolog, hogy az októberben tartandó római konferentián minden intézkedés meg fog történni az ir egyház szabadságának s függetlenségének és különösen a püspökválasztás teljes biztosítására, hogy előre is elvegye az angol kormány kedvét attól, hogy az egyházban kormányozni akarjanak. De ezen előzetes rendezést a pápa oly fontosnak tekinti, hogy nem akarta azt az illető püspökök megkérdezése nélkül foganatosítani.

Hartmann pessimismusa.

— Tanulmány. —

Irtta.

Dr. K. L.

(Folytatás.)

Az akarat lényegére nézve ész nélküli, midőn pedig működik vágyának következménye miatt ész ellenessé lesz, amenynyiben saját vágyával ellentétben boldogtalanná lesz. Ha tehát az öntudatlan meg akar szabadulni a létezés kínjától és nyomorától, kell, hogy az öntudatlanban levő logikai az üres vágyat, boldogtalan vágyódást, mely oka a világnak a nem vágyódás, a nem létezés fájdalom nélküli állapotába vezesse vissza. Az észnek feladata tehát jóvá tenni azt, mit az észnélküli akarat elrontott. A világlejlődés végső célját tehát a világ felosztás, a semmiségbe való visszatérés. Mielőtt azonban az öntudatlan visszatérhetne a tiszta potentialis állapotba, a semmiségbe, a nirovánába, végig kell fejlődnie három stadiumon, hogy meggyőződjék, hogy a világon minden boldogság csak illusio, hogy a boldogtalanság hasonlíthatatlan mértékben felülmulja e földön található képzelt boldogságot. E részben van kifejtve Hartmann pessimismusa.

Az ember, mint az öntudatlannak egyik foka, tehát maga az öntudatlan, háromféle stadiumban gondolja elérhetőnek a boldogságot, de tapasztalni fogja, hogy mind a három merő illusio.

I. Stadium.

Az első stadiumban egyenkint bírálat alá veszi az emberek által jónak tartott dolgokat s bebizonyítani törekszik, hogy az ezek által okozott boldogság nem egyéb mint illusio. Igy először bírálat alá veszi az egészséget, ifjúságot, szabadságot, az elégséges jövedelemmel bíró állapotot s a megelégedést; ezek egyike sem okoz pozitív élvezetet, az egészség, szabadság s ifjúság önnön magukban, midőn azok birtokában vagyunk nem érezzük, de igenis éles fájdalmat okoz azok hiánya, birtokuk tehát normalis állapot s így nem élvezet. — Az elégséges jövedelemmel bíró állapot nem pozitív élvezet, minthogy ez a pusztá életnek conditio sine qua non-ja. Ha a biztos élet magában jónak nevezhető volna, úgy már a pusztá létezésnek is bennünket kielégítenie s boldogítania kellene; már pedig az ellenkezőt tapasztaljuk; a biztos létezés valóságos kín; s ezen kín, mely az unalomba nyilvánul, oly elviselhetetlenné lesz, hogy elkerülhetése végett inkább óhajtjuk a fájdalmat s bajt. A meg-

elégedés nem törekszik pozitív boldogság után, mert a megelégedés épen a pozitív boldogságról való lemondásban áll; pusztán arra törekszik, hogy ment legyen minden bajtól s fájdalomtól; pozitív jót s pozitív boldogságot a megelégedettségek nem lehet tulajdonítani; ha mégis valaki a megelégedettséget boldogságnak, sőt tán egyedül elérhető boldogságnak tekinti, úgy ez csak azon értelemben helyes, ha valaki a fájdalomtól való mentesség s minden pozitív szerencséről való önkényes lemondás állapotát többre becsüli, mint a pozitív boldogságnak, természet szerint, úgy sem tartós bírását.

2. Az éhség és szeretet. — Az éhség kinnal teljes, melyet csak az érez, ki az éhséget már tapasztalta; az éhség lecsillapítása, a jóllakás élvezete az agyra nézve nem egyéb, mint a fájdalomnak pusztá megszűnése; csak az alárendelt idegrendszerre gyakorol az emésztés gyönyöre pozitív gyönyört, élvezetet, amennyiben az érzés zerus pontja fölé emelkedik e gyönyör; e gyönyör azonban az egyedre nézve annyival kevesebb értékkel bír, amennyivel az idegrendszer az agyhoz viszonyítva fontosságra nézve az agy mögött marad; ehhez járul, hogy az agy alig érzi a jóllakás gyönyörét, míg elenkezőleg a jóllakottság zavarólag, leverőleg hat szellemi munkásságára. Ha valaki azon helyzetben van, hogy mihelyt az éhség jelentkezik, azt azonnal lecsillapíthatja s ha e lecsillapítás az agy működésére nem hat zavarólag, az ilyen egyénnél az éhség okozhat az emésztés gyönyöre által némi élvezetet. De mily kevesen vannak ily szerencsés helyzetben. Az éhségre vonatkozólag tehát állíthatjuk: hogy az egyén az éhség lecsillapítása által sohasem érez pozitív élvezetet; hogy különösen kedvező körülmények között az éhség lecsillapításával egybekapcsolt emésztés gyönyöre ugyan okozhat némi pozitív élvezetet, de hogy általában az állat s emberországban az éhség s következménye által okozott kín s kellemetlenség hasonlíthatatlan mértékben felülmulja a lecsillapításával egybekapcsolt élvezetet s általánosan felül is fogja mulni. — A szeretet szintén nem okoz pozitív élvezetet, sőt ellenkezőleg folytonos kellemetlenséget szül; kétség, vágy, fájdalom, csalódás szorongatják a szerető szíveket; ehhez járul, hogy a szeretők csak ritkán érik el céljokat, gyakran csak nehéz küzdelmek között s ha elérték céljukat, mit tapasztalnak? A szerető azt hiszi, hogy szeretettjének bírása által egészen új aera kezdődik, a földről a menybe lép s tapasztalja, hogy a napok mit sem változtak, minden a régi maradt; azt hitte, hogy szeretettjében angyalt fog találni s tapasztalja, midőn már a vak ösztön józan ítéletét többé nem akadályozza, hogy az is csak ember, minden emberi hibával s gyöngeséggel, gyarlósággal; azt hitte, hogy a rendkívüli boldogság örökké fog tartani s most kezd kételkedni, vajjon e bírás előtti boldogság nem volt e csak álom? Szóval tapasztalja, hogy minden a régi maradt, ő pedig reményeiben nagy bolond volt. Képzelt gyönyör s még a legszerencsésebb esetben is a kellemetlenségek túlnyomó száma, a cél el nem érhetése, a bánat s kétségbeesés miatt az akarat elernyedése, oly sok nőnél a női erény megsemmisítése miatt a jövőnek is megsemmisülése: ezek a szeretet eredményei. — A szeretet tehát következményei miatt önmagában tekintve, mind az egyénhez viszonyítva nem egyéb mint baj s csak annyiban bír értékkel, a mennyiben a fejlődésnek egyik eszköze.

3. Részvevés, barátság s családi boldog-

ság; ezek egyike sem okoz pozitív élvezetet, hanem csak képzelt gyönyört. A részvét legfőlebb azon ellentét meg gondolása folytán kelthet bennünk élvezetet, mely ellentét köztünk és szenvedő embertársunk közt van s hogy mi ezen szenvedéstől mentek vagyunk. De ezen élvezet önző élvezet. A részvevés pozitív élvezetet nem kelthet először fogalmánál fogva minthogy épen mások fájdalmában való osztásban áll, másodsor azért, mert a részvevés azon vágyat kelti bennünk, hogy a szenvedő fájdalom enyhítsunk, ezen vágyat azonban csak ritkán vagyunk képesek csak részben is kielégíteni, még ritkábban teljesen, s így inkább kellemetlenséget mint élvezetet okoz. A részvétel tehát inkább rossz mint jó, minthogy a részvevőnek több fájdalmat szerez mint élvezetet. — A barátság szintén nem okoz pozitív gyönyört; mert a társulás ösztöne az egyének gyarlóságából s tehetetlenségéből származó ösztönzerű szükséglet, melynek kielégítése az embert csak természetének megfelelő, természetétől követelt helyzetbe juttatja s csak ennek alapján képes pozitív élvezetre; de ezen élvezetet nem találja sem a barátságban, sem a házasságban. Nem a barátságban, mert ha a barátságból származó gyönyört szoros vizsgálat alá vesszük, tapasztalni fogjuk, hogy az részint azon emberi gyarlóságon alapszik, mely a szenvedések elviselésére társat keres. (erős jellemek nem szorulnak a barátságra) részint a közös célra törekvésen, az érdekek közösségén, s ez az oka, hogy a feloldhatatlannak látszó barátságok azonnal megszűnnek, mihelyt az érdekek változnak. A közös érdekekből származó élvezet, nem a barátságban tulajdonítandó, hanem a közös érdekekre való törekvésnek. — Tehát az élvezet csak képzelt, de nem való. — Ily képzelt élvezet származik a házasságból is. A legtöbb házasságban oly sok elégedetlenséget, kellemetlenséget találunk, hogy ha elfogulatlanul ítélünk s az emberek hiú színelése által nem engedjük magunkat rászédetni, száz házasság között alig találunk egyet, mely irigylésre méltó. De a legrosszabb házasságok szétválasztása is a még élonek oly nagy fájdalmat okoz, hogy mint egy tapasztalt férfitől hallottam, ha a házasságnak szét kell választatnia, annál jobb, minél korábban történik az; minél tartósabb s szorosabb a megszokottság, annál terheesebb, kellemetlenebb a szétválasztás. Ha tehát ezen kétségtelenül helyes ítéletet főtételnek tekintjük, akkor a következmény lesz: legtanácsosabb tehát a szétválasztás az összeköttetés előtt. — Értelmes férfiak, kiknek ítéletére az ösztön nem gyakorol befolyást, teljesen meg vannak arról győződve, hogy az egyedi jól létezés szempontjából nem-házasodni sokkal jobb, mint házasodni. — A házasságban a házasság felek gyermekek után óhajtoznak; oly ösztöne ez, melyet a józan ész épen nem helyeselhet. Ezen ösztön gyakran oly erős, hogy a házasság felek, ha saját gyermekeik nincsenek, idegen gyermekeket fogadnak fel s azokat mint sajátjaikat nevelik. — Ha összehasonlítjuk a gyermekek bírásából származó gyönyört az aggodással, kellemetlenséggel, gondoskodással, miket a gyermekek szüleinek okoznak, úgy kétségtelen, hogy a kellemetlenség fölülmulja a gyönyört, mely különben is csak képzelt. Kezdetben a kellemetlenséget fölülmulja a gyermekek ápolása, később a lányok férjhezmeneteléről való gondoskodás, az aggodás a gyermekek ostoba hetvenkedéseik s adósságaik miatt; majd ismét az élelmi szerek s szükségesek beszerzése s mind ezek között egyetlen egy vigasztaló marad: a jövő reménye. De e remény

is csalódássá válik, minthogy a gyermekek házasságuk után, hacsak előbb már el nem romlottak vagy meg nem haltak, nem sokat törődnek szüleikkel s többnyire csak akkor irnak, ha pénzre szorulnak.

Gondolatok.

Minden pillanat szerfelett becses, mert képviselője egy egész örökkévalóságnak.

GOETHE.

A valódi lángész nem mellőzi a látszóan kicsiny dolgokat, melyek összegükben nagyokká válnak, vagy nagy dolgok keresztülvitelének gyakorlati feltételei, de a kis dolgokat sem tárgyalja kicsinyesen.

GR. SZÉCHEN ANTAL.

Bármilyen csekély legyen az erő, melyet magában érez, elhagyni hazáját, az ennek szabadságában nem áll soha!

A kör, hova Isten által állítottunk, ez az, melyre munkásságunkat fordítani kell s vétezik, ki az Ur által kijelölt napszámot elhagyva, más tere fordítja talán csak itt valóban használható tehetségeit.

GR. SZÉCHENYI ISTVÁN.

Reményleni — nagyon állhatatosan veszélyesb sem mint gondolnók. Nem csak a legféltettebb tért foglal el magának a remény és szeretné az idő oceán medrét a legördülő óra csészéje gyanánt ajkaihoz vinni: hanem édeses volta által is gyengíti bennünk a szigorú ellenálláshoz megkivántató erőt, s megnehezíti az elhatározó lemondást. Mégis akarok reményeket? Jól van, tehát vegyék azokat úgy, mint örvendétes álmokat!

JEAN PAUL.

Mi az észnek hódol,
Az jó s szabad, mert jönnek és szabadnak
Van az ész teremtve Isten által.

MILTON.

A havasi tó opálszinben diszeleg s oly átlátszótságban, mi egy roppant gyémánttá varázsolja.

BALZAC.

Irodalom.

Csiky Gergely színművei VIII. *Cecil házassága*. Színmű 3 felvonásban 1884. 8° — f. — 60 kr.

Törvényzikk a szerzői jogról. Jegyzetcsélt kiadás. 1884. 16°. 40 kr.

Szalády Antal: *A magyar hírlap irodalom statisztikája*. 1780—1880-ig. Bevezetéssel ellátta Ferenczy József 1884. 8°. f. 170 kr.

Márki József tdr. *Horácz levelei a költészet tannal*. 1884. 8°. 1 f.

Uj Vade — mecum. Az új és valódi utmutató mindazok számára, kik maguk magukat akarják gyógyítani az electrohomöopathiával szerkesztette gróf Cesare Mattei, magyarrá ford. Kőfalvi Vidor. 1 táblával 1884. 8°. ára 50 kr.

Antiszemita Káté a magy. nép számára. Szerkesztették és kiadták Ráth Ferencz és Zimándy Ignác. 1884. 8°. 20 kr. Egyszerre megrendelt 100 péld. ára 12 frt.

Metzl Henrik. *Bankári számtan*, 1884. 8°. 1. frt 20 kr.

Dr. Bernáth István. *Buzánk és lisztünk kivitele szemben a külföld versenyével*. 1884. 8°. 40 kr.

„Magyar Salon“ Képes havi folyóirat. Kiadják Fekete József és Hevesi József. 1884. Megjelent az 1 füzet 1884. Május 1-én

Megjelenik minden hó 1-én; egy-egy füzet ára 60 kr. Előfizetési árak: Egész évre 7 frt. — fél évre 3.50 kr. negyed évre 1.75 kr.

Maiglöckchen: Polka française für das Pianoforte. Componirt von Philipp Fahrbach junior. Ára 75 kr.

Garçonleben. Polka française für das Pianoforte. Componirt von Philipp Fahrbach junior. Ára 75 kr.

Von Emanuel Geibel's Erstlingsgedichten erscheint soeben die 100 Auflage in einer der Gelegenheit würdigen prächtigen Grosseoctav-Ausgabe im Verlage der Cotta'schen Buchhandlung in Stuttgart.

Duboc J.; *Geschichte der englischer Presse*. Noch J. Graut's Newspaper Press frei bearbeitet, 3 Ausg. Hamburg, H. Grüning. 3 — M.

Giersing, F. F.; *Die christliche Erziehung in Schule und Haus*. Aus dem dänischen von O. Gleisz. 2 Aufl. Norden, H. Fischer Nachfolger. 2 M.

V. Illusenstrahl. *Dichtung und Betrachtung*. 2 Theil. Ebenda. 3 M. Leipzig, O. Wigand.

Justus J.; *Freie Gedanken zur Beurtheilung der Kirche und ihren Geschichte*. Stuttgart, Rieger'sche Verlags handlung, 2 M.

Oertzen, G.; *Lieder und Leute*, Wismar, Hindstorff'sche Hofbuchhandlung. 5 M.

Közgazdaság.

— *A déli vasut zárszámadásait és a mai közgyűlés elé terjesztett évi jelentést megkaptuk és közöljük belőlük a következőket.* A zárszámadások szerint az 1883-ki üzletfelesleg 1.795,024 32 frtra rug. Az építési költségek 1883. év végéig kitétek 226.778,239.15 frtot, kiadások üzemanagra 41.794,805.68 frtot, az anyagkészletek értéke 3,495.635.41 frtot. A kölcsönök allományára vonatkozólag a zárszámadás megjegyzi, hogy a 3%-os kötvényekből kibocsátott 4,338.099 darab 415. 3,180.74 forint értékben, kisorsoltatott eddig 188,679 db 18.130,152.73 frt értékben s így forgalomban maradt még 4.149.420 db 397,243.028.01 frt értékben; az 5%-os kötvényekből forgalomban van még 246,064 db 42.156,985.16 frt értékben. — Az igazgatósági jelentésből kiemeljük a következőket: Új építkezésekre a társulat 500,000 frtot irányzott elő, de ezen összeg kevésnek bizonyult, a mennyiben építkezésekre 790,071.14 frt használtatott fel. A társulat összes vonalain a bruttóbevételek 39.453,874.65 frtra rugtak, vagyis 1.198,696.10 frttal többre, mint 1882. E bevételi többletben a személyforgalom 244,471.78 frttal, a podgyász-forgalom 4595.79 frttal és a teherforgalom 1.176,693.69 frttal részesedik. Az egyes vonalakat illetőleg az osztrák vonalok többet, a magyar vonalok kevesebbet jövedelmeztek. Az összes teherforgalom 1883-ban 5.811,414 tonnára rugott, vagyis 446,243 tonnával vagy 8.3%-al többre, mint 1882-ben. Az egyes árucikk forgalmánál a gabonaforgalom 25,576 tonnával, vagyis 4.5%-al gyarapodott ugyan, de másrészt ezen forgalom csak kisebb vonalrészekben a belforgalomban mutatkozott s így aránylag csekély jövedelmet nyújtottak a vasutnak. Innen magyarázható az a körülmény, hogy a magyar vonalok, a melyeken a gabonaforgalom főszerepet játszik, csekélyebb hozamot tüntetnek fel. A társulat kiadásai 16.991,636.34 frtra rugtak, vagyis 1.234,814.14 frttal többre, mint 1882-ben. E többletből 583,264.41 frt esik az 1882-ben okozott vizáradási károk kiigazítására. Az igazgatóság évi jelentése előterjesztést tesz továbbá a köszeg-szombathelyi vasut és a barcs-pakraczi helyiérdekű vasutak üzemének átvétele tárgyában, végre javaslatot tesz

az alapszabályok azon szakaszának módosítására, mely a közgyűlés összehívására és határozatképességére vonatkozik.

— *A közuti vaspályatársaság által tervezett soroksári vicinális vasut ügyében e hó 19-én vegyes tanácskozmány lesz a közlekedési miniszteriumban, a melyre a főváros tanácsa által Gerlóczy alporgmester, Rózsa Péter ügyosztályvezető, Toldy főügyész, Preussner és Freiszleder biz. tagok, Dobronyi előjáró és Devecses mérnök küldettek ki.*

— *A korcsmai üvegedényekkel történő visszaélések* úgy a nagy közönségre, mint az üvegyárosokra nézve hátrányosak lévén, az orsz. iparegyesület azon kérelmet terjesztette a belügyminiszter elé, hogy utasítsa az összes magyarhoni üvegyárosokat, miszerint az ürmérték jelzésével ellátott korcsmai üvegedényekre a mérték helyességének garanciájául, czéggjegyüket, felelősség terhe alatt alkalmazták, e czéggjegyüket bemutassák és hivatalosan bejegyeztessék; a közigazgatási közegeket pedig oda utasítsa, hogy az italmérvő helyiségekben csak ilyen czéggjeggyel ellátott üvegedények használatát engedjék meg. — Ez által nemcsak visszaélések szünnének meg, de ki lenne zárva e tere a külföldi verseny is, mely milliószámra importálja az ily üvegeket Magyarországra. Ez intézkedés életbe léptetését egyévi záros határidőhöz kéri kötni az iparegyesület.

— *A rizstermelők alakulóban levő szövetkezetének* elkészítő bizottsága a napokban ülést tartott, melyben miután az elnöklő Korizmic László az ez ügyben eddig történt lépéseket ismertette, megállapította azokat az irányelveket, melyek a szövetkezet esetleg részvénytársaság alakításánál tekintetbe veendő. A bizottság mindenekelőtt a helyet illetőleg, melyen a telep berendezendő, az újvidéki csatorna mellékét, különösen Péklát veszi kilátásba, mint a rizstermelésre igen alkalmas területet, a terület nagyságát illetőleg pedig 1500 kataszt. holdat kontemplál. Kellő tájékozás végett megtekinti a dettai és péklai rizstermelő telepeket s e czélből Ordódy Lajos, Kvassay Jenő, Nickl Mihály, Koppély Géza és Luczenbacher Pál fognak megkérteni, hogy az említett telepeket augusztusban megtekintsék s a művelésre, kiadásokra, bevételekre és egyéb körülményekre nézve a tájékozási adatokat ott a helyszínen megszerezzék. A területnek jutányos áron és kedvező feltételek mellett való átengedése és a megfelelő egyéb támogatás kieszközlése végett Korizmic László a bizottság elnöke fog az illető miniszteriumoknál eljárni. — A társulati formára nézve a bizottság a részvénytársaság eszméjét fogadta el.

Frissítő.

Az „Egyenlőség“-ben, a kagal hivatalos közlönyében valóban érdekes dolgokat olvashatni. Erdemesnek találjuk „Frissítő“ rovatunkban megörökíteni a következő néhány sort: „És jó lesz bizonyos uraknak (no, no!) megjegyezni azt, hogy Előd, Almos után a leg-hatalmasabb vezér a zsidó kozár fejedelem leányát birta nőül; (ezt bizonyosan a már akkor is rendesen vezetett anyakönyvekből meríti a szerző,) és hogy a honfoglaló Árpád (talán ezért van az Árpád utca a Lipót-városban) épen ezen zsidó fejedelem ajánlatára lett vezérré választva. (Most jön a csattanó.) A honfoglalás ténye tehát épen az, mely a magyar zsidóknak is történeti jogokat (ritkított betűkkel) biztosít.“ — E sorokat az „Egyenlőség“-ben közzétett tudományos értekezésből, vettük, mely értekezés szerzője, dr. Reinitz Adolf, ki valószínűleg Almos utóda lehet,

mert idézett sorokon kívül ugyancsak álmosak lettünk.

Fogadja különben csodálkozó elismerésünket az anonymitásba burkolózó munkatársa az „Egyenlőség“-nek, ki „Honfi“ aláírást használ „Honfy“ helyett.

Jókai már nyilatkozott, hogy mikép lett filosemita. — A többi hallgat?? — Igazuk van, — privát ügyek nem a nyilvánosságra valók.

Nem tudjuk, hogy igaz-e, de halljuk, hogy az „Összetartás“ szerkesztője és kiadója, ki különben nyugodtabb óráiban vasutfelügyelő, akadémiatanár, könyvkereskedő, zongora és orgonagyáros, egyházi-szereket gyártó, festészeti műhely tulajdonos, nagyhirű publicista, veterán író és jártas theologus, stb. egy jeles művel gazdagítja irodalmunkat. Czime a könyvnek: „A ki sokat markol, keveset szorit“.

Az „Összetartás“ szerkesztőjének ajánljuk különben, hogy szövetkezzék Singer ural, a „Katholikus család“ kiadójával, aztán legalább eredeti Singer varrógépet is ajánlhatnának.

A: Beiratkoztam az állat-védegyeletbe.
B: Mily önző vagy.

Szabadság, Egyenlőség, Testvériség, megóv minden veszedelemtől.

III SÁNDOR, A CZÁR.

Jankovichék et consortes a *belletristák* most már mentem elhagyhatják a „belle“-t. Különben is minek a Pálmának még koszoru is?

A „betű öl“ igaz mondás. Pl „Az a kis zs! Dobránszkynál.“

Modern nevelés. A tacsó gyerek nevelőnjére nagyot üt, (jobb kezével, s midőn ezt a szobába belépő anyja látja, így fakad ki:

„Mais mon fils, toujours de la main gauche! Vous êtes donc incorrigible.“ Ejnye, te javíthatatlan gyermekem! — A balkézze!

Az „Uj-vidék“ 19-ki számában olvassuk, hogy Kármán Lajos a verbászi kerület orsz. képviselője a kulai óvodának évi 300 frt. államsegélyt eszközölt ki; mi meg itt ugy halljuk, hogy ellenjelöltje Pulszky Ferencz egy nagy tudományu, nagy művészetű és minden stilt magában foglaló *aranyos málteros kanállal*, mint játékszerrel óhajt a *kicsikéknek* legközelebb örömet szerezni; továbbá leküldi a piczikéknek a *somnus Endymionis* letargikus bölcsőjét is piunkösi meglepetésül *vakító* művészeti antik stilban.

A tudomány-egyetemi ünnepélyen a rector diszbeszédében hangsúlyozta, hogy az egyetemen a tudománynak csak *félkent* bajnokai tanítanak. E beszéd oly kenetteljes volt, hogy az academiának néhány ott levő tagja azonnal 200 aranyat tűzött ki hittudományi pályakérdésre, vajjon a *protectio sicut krizmájához hány rész felekezeti tökmag olaj szükséges.*

Történelmi naptár.

Május.

17. Szombat. Paskál. 428. Kr. sz. e Plató születése Athenében. — 1110. I. Balduin jeruzsalemí király 75 napi ostrom után Beryt városát elfoglalja. 1395. Mária, Nagy Lajos leánya meghal. 1727. I. Katalin orosz czárnő halála. — 1749. Jenner Eduárd a himlőtöltés feltalálója születik. — 1830. A zsidók emancipációja. Grant által indítványozva, az angol parlament által elvetetik.

18. Vasárnap. Nuanc. III. Konrád császár Achenben koronáztatik. — 1509. Ximene bibornok Orant rohammal beveszi. — 1784. A magyar erdélyi udvari kanzelláriának II. József császár által a német nyelv használata meghagyatik. — 1849. A magyar nemzet óvást tesz az orosz beavatkozás ellen. — 1857. Frenkel bankár az első zsidó, ki az orosz birodalomban nemességet és bárói címet nyer.

19. Hétfő. Ivó. 1498. Vasco da Gama Keletindiat fedezi fel. — 1747 Schütz Keresztély Godofréd születése. — 1847. Franklin Jolin híres tengerész az északi földcsark megvizsgálására hajóra száll.

20. Kedd. Bernardin. 1506. Kolumbusz Kristóf halála. 1594. Balassa Bálint báró, magyar költő elesik Esztergom ostrománál Pálffy Miklós oldala mellett. — 1762. Országgyűlés Budán, és I. Ferencz király koronázata. 1815. Danielik János egyházi író születése Murányban. 1859. Jellasic József báró halála.

21. Szerda. Kant. Bódog. 1598. A budai pasa Vácot megrohanja, de nagy veszteséggel visszaverették. — 1849. A magyarok Budavárát beveszik. Hentzi védelemben halálát találja. Görgei a forradalmi kormány-nak a haditényét így jelenti: „Éljen! Buda! Görgei.“

22. Csütörtök. Aldo. Csütörtök. 1701. II. Rákóczy Ferencz egy osztrák törvényszék elé állíttatik. 1710. Széchenyi Pál kalocsai érsek halála. 1786. Börne Lajos Károly születik Frankfurtban. — 1813. Wagner Richárd születése. Lipésében. — 1856. Thierry Ágoston nagyhirű francia történész halála Párisban.

23. Péntek. Dezső. 1707. Linné Károly híres természetbuvár születése. — 1848. Mészáros Lázár Budapestre jó, nagy népgyűlés.

Előfizetési felhívás!

Lapunkat mai postával jóval több számban küldvén szét, felkérjük új olvasóinkat, hogy mennyire lehetséges támogassák lapunkat; azt a lapot, mely nem üzleti célból, hanem őszinte meggyőződésen alapulva a legelső írók közreműködésével igyekszik céljának megfelelni.

A szerkesztőség.

Szerkesztői üzenetek.

D. Hódmezővásárhely. Jönni fog. — M. J. Szolnok. Reméljük most már nincs panasz. — V. S. Hajdu-Szoboszló. Lantját menten falra akaszthatja. — Kovács N. Legjobban ajánlhatjuk Goszleth fényképezést, ki Budapest legelső műteremmel bír. Tessék hozzá levélben fordulni. — Spectator. Politikai meggyőződésünket nem vallhatjuk — csak is politikai lapnak szabad ez — különben a sorok között ha olvasni tud, megláthatja a határozott irányt. — M. t. Előfizetőinket kérjük, ha előfizetésüket minél előbb beküldenek, legelőször a postán.

Mélyen tisztelt olvasóinkat pedig nagyon kérjük, ha lapunkat ismertetnék és különösen eszládoknál ajánlanék.

HIRDETÉSEK.

Alapítottott 1852.

SKRIVÁN FERENCZ

kalapgyári raktár

Budapest

IV. ker. kigyó-tér 7. szám.

CILINDEREK

és

NEMEZ-KALAPOK

megrendelés után a legújabb divat szerint elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.

Cilindervasalás 10, 20 és 30 kr.

IVANITS MIKLÓS

Budapest, IV. ker. kigyóutca párisi ház, a gyógyszer-tárral szemben.

Ajánlja

a legjobb szabású férfi ingeket Schroll-féle Chiffonból mérték után készítve gallérral darabja 2 frt 50 kr., gallér nélkül 2 frt 30 kr.

Lábravalókat magyar vagy német szabású óriási vászonból darabja 90 krtól 1.80-ig.

Vászonból 1.50 krtól 2.50-ig, továbbá nagy választék a legújabb divatos nyakkendőkből vászon és batiszt zsebrendőkből, férfi, női és gyermek harisnyákban, nemkülönböztetve a legjobb szabású női francia fűzőkben, kötények, rücsök, csipkék, kötő, himző és horgoló pamut és belés árúk női ruhákhoz a legjobb minőségben és a legolcsóbb szabott árak mellett.

Ingek, gallérok kezelők és függönyök tisztítás végett átvétetnek.

— Árjegyzékkel szolgálunk! —

Előfizetési felhívás

„MAGYAR KORONA“

czimü legnagyobb s egyetlen reggel megjelenő politikai, társadalmi és közgazdasági katolikus napilapra.

Lapunk május hó elsejétől a következő feltételek mellett rendelhető meg:

Negyedévre	5 frt.
Félévre	10 „
Egész évre	20 „

Szűkebb ellátásu *segédlelkészek* és *tanítók* lapunkat negyedévi 4 forintért is megkaphatják.

Előfizethetni legelőször postautalvánnyal, melyre *használt csimszalag ragasztandó. Név, lakhely, utolsó posta és a megye pontos jelzése kéretik*, nehogy a szétküldésben akadályok forduljanak elő.

Tisztelt elvbarátainkat és előfizetőinket fölkérjük, sziveskedjenek lapunkat ismerőseik tág körében terjesztetni és ajánlani.

A kiadó-hivatal

Budapest, Ferencz-tér. Athenaeum-épület.

Az összes keresztényekhez!

Homályban
láng és égőanyag nélkül
világító
feszületek.

Elegáns szobadisz.
1. számú 20 ctm magas
2 forint 65 kr, 4 forint és 6 forint.
2. számú 30 ctm magas
3 forint 35 kr, 5 frt 35 kr és 8 frt.
3. számú 40 ctm magas
4 forint, 8 forint és 10 forint.

A járulék beküldése vagy utánvétel mellett megrendelhető e czim alatt:

Fabrik
chemisch-technischer Bedarfs-Artikel
TEICHMANN & Co.
Berlin SO., Oranien-Strasse No. 182.

RANZENBERGER TESTVÉREK
NAP és ESERNYŐ-GYÁR

Alapított 1834-ben. **BUDAPEST.** Alapított 1834-ben.

Főraktár: **Váci utca 18.** Fiók-üzlet: **Hatvani-utca 16.**

Gyár és nagybani eladás:
Koronaherczeg- (uri) utca 9. sz.

Esernyő clottból II . . .	frt	1.50
" " I . . .	"	2.-
" alpacca . . .	"	3.-
" félselyem . . .	"	4.50
" tiszta selyem . . .	"	4.- fölfele
" dupla selyem . . .	"	6.-8.-
" egész finom . . .	"	10.-

Mindenféle napernyők.

ZENE
a családi otthonban.

Az annyira kedvelt kis kintornák
ARISTON,
melyen bárki, minden zeneértelem nélkül is minden darabot, a hangjegy alkalmazásával, lejátszani képes, kaphatók a legjutányosabban a főraktárban

Eder Antal Gyulánál
zongoragyáros és raktár-tulajdonos
IV. Ferencziek-tere 4.

Ezen hangszer megkedveltetését igazolja azon körülmény, hogy 3 vagy 4 hó alatt 3000 darabnál több lett elárulva. Elszállítás minden irányban, felfizetéssel, és utánvétellel eszközöltetik.

Egy hangszer 6 hangjeggyel, csomagolva postára szállítva, 22 frt, minden további hangjegy darabonként 65 kr.

NYARALÓKBA, FÜRDŐKBE.

Utazóknak és turistáknak kézi és nagy kofferok 3-35.-, kézi-táskák 3-20.-, vállra függeszhető táskák 4-10.- Berendezett utatáskák 18-60.- Praktikus összeállított tárgyakkal berendezett uti-tekerics 6.- Borotválkozó-készlet összeállítva John Heifford borotvával 7.- Uti ivópohár 40 kr.-1.50, frottirozó keztyűk 40 kr., drót hajkefe 1.- Kulacsok 1-5.- Pinczetek 8, 5, 8 üveggel 9-18.50 Botszék 4-10.- Kanócos gyufatartó 85 kr. Távcso 7.- Messzelátó sétabottra alkalmazható 3.20. Erős zsebkefé 1-2.- Vízmentes esőköpeny mindkét oldalán hordható 10, 12, 14.- Özbőrrel bevont lószőr ülő- vagy fejpárna 6.20.- Tyúkszem-karika doboz 24-30 kr. Utiszappan dobozban 20 kr. **Biztonsági revolverek** belőve 25 tölténnyel 5, 6, 7.- Kis formájú erős lövésű Bulldogg-revolver 9, 10, 11.- Revolver-fegyver 55 - Elemmentő zseb-boxer 1.- Pontosan járó remontoir nickl zsebóra 10.- Fali inga-óra 4.50. Lapos zseb-napóra 1.- Időmutató házikó két alakkal és thermometerrel 1.0. Thermometerek 60 kr.-2.50. Plaid-szíj 85 kr.-2.50.

Sport-cikkek. Angol dísznő-nyereg 15-25.- Angol bőr-kantár 2.65-4.- Kettős szárral 5-8.50. Martingal 3.50-4.- Kengyel-szíj 2.50, 3.50. Kengyelvasak 1.60-3.50. Nyereg-tekők 2.40-7.- Izasztó 2.75-6.- Fehér mosható izasztó 4.50. Zabla 1.80-3.50. Trenzi 50 kr.-1.50. Felcsatolható sarkantyú 2.- Lovagló-gamasznik bőrből és vízmentes vászomból 4.50-7.50. Lovagló- és kocsi-köpenyek 14-20.- Nyereg-zsappan doboza 85 kr. Pegeot lószőnyirő olló 5.- Rugany lólabás-mentő 2.- Kocsibőr- és szerszám-puhító kenőcs 50 kr.-1.- Nubian blaking bőrlakk 90 kr. Óz-bőr kocsiszittához 1.- Ezüst-, réz- és más érc-tisztító por 25-50 kr.

Vadászat és halászat kellékei. Halászó-bot 1.25-15.- Kész zsinór 20 kr.-2.- Mesterséges legyek horoggal 12 drb 80 kr.

Mulattatásul. FLOBERT-fegyver durranás nélküli, társasjátékhoz 7, 10, 11, 16, 24.- Flobert-pisztoly 6-15.- Vas céltábla kiugró bohóccsal és mozsárral 8-9.- Mozsár nélkül 3-6.- Csinos nickl légpisztoly 7.50, ehhez fa céltábla 75 kr. **Kuglizó-egyleteknek és vendéglősöknek** keményfa bábuk 2.50. **Lignum sanctum** golyók nagyság szerint 1.50-3.50. Színes lampionok kerti ünnepélyekhez 20-47 kr. Croquet-játék 10-20.- Uj angol Lawn Tennis társasjáték 29.- Karikajáték 12 pár 1.80. Színes gummi-labdák 15 kr.-1.50. Papír léggömbök 50 kr.-2.-

UJ! Ariston kertben az ifjúságot és felnőtteket mulattató 6 zenedarab 24.- Zenedarab külön 75 kr. **Accordeon tremolo** concert-harmonika 7-10.-

Szájharmonika csengetőy-kísérettel 1.50. Háromkerékű tartós Velociped fűknak 10, 12, 15.- Mászó-kötél 5.80-8.80. Trapez rúddal 7.50. Trapez karikákkal 8.50. Gyermek-hinta 5.50-9.- Teljes tornakészlet iskolával és ábrákkal 15.- Tornagolyók kilója 30 kr. Tornacipők 1.30. Uszó-öv 8-10.- Két vívőkészlet 23.50. Athleta-bot súlyos 2.50, bürrel bevonva 5.- Athleta box-keztyű 2 pár 8.- Athleta czéllövő nagy ívnyílak 2, 3, 5.-

Dohányzóknak és dohányvágozóknak **gő-gép** fogas hajtókerékkel 18.- **Dohánytartó**, melyben a dohány nyirkosan marad 4.50. Dohánykos szítával 2.50. **Automat** cigarettakészítő és dohánnytartó szelencze, a fedél betevésével kész cigarettát nyerünk 2.- Houblon cigarettapapír, szopókával a követk. 3.-

Vastagságban 10-0-a 35 kr., ahhoz tozó 30 kr. Strassburgi szárazon szívó **fapipa** 1, 1.50. **Hibátlan tajték makrapipa** ezüst-kupakkal 8.- **Közsegeknek** tartós réz-oldalú kihirdetési dob 15.- Postatáska két kulccsal 8-10.50 Postástrombita 1.85.

Nyaralókba. Az egészség fentartásához **szodavíz-készítő**, tiszta üdítő szodavizet nyerünk egyszerű bándsmóddal, 2 4 6 8 10 mesze-7, 10, 12, 14.50, 17.- lyes Legjobb szoda és borkó csomagja 2.- **Vízszűrő** az egészségtenen viz tisztításához 2.50 3-5.- **Fagyalt-gépek** receptekkel 3 6 12 adagra kétféle fagyalt 7.50 11.50 16.50 nak 15-21.- Vajkésztítő vas hajtókerékkel 4.50, 6.50. Vaj- és sajt tányérok üveg fedővel 1-6.- Sodrony ételborító legyek ellen 50 kr.-1.80. Kis borsóelő ebédő-asztalra 1.20. Kerti gyertyatartó 1-3.- Japáni kerti napernyők 1.- **Comfort kávé-gép**, legjobbnak elismert, 1-10 csészére 5.60-12.80. Angol asztali evőeszközök. Vas mángorló nagy hajtókerékkel, szállyozható rugókkal 50.- Családi méreg 10 kilóig 6.- Kézi palack-dugasoló 1.40. Hidraulikus hordószád italok megromlása ellen 1.- Biztonsági borlehuzó gummicsovek 2.70, 3.50. Önműködő dugaszoló 80 kr.-3.- Szobapadló-fényház doboz 70 kr. Raga-ztószer üveg és porcellánuhoz 85 kr. Píge perpetuelle, egérfogó több egerekre 70 kr. Főtállás melletti fogkefék 35-70 kr. Virágasztalok 7-15.- Virágharmonikus 40 kr. Kézi virágfecskenők 1.20-3.- Kerti fecskenők 14-21.- **Függő hűtőgép** 2.70, 4.50, 6.50, egész nagy széjjelfeszítő léczekkel 14.-

Anyáknak önműködő szoptató-üveg 1.50. Ismert angol foggyöny 3.- Allóvet- és anyaméh-fecskenő 1.80-4.- Rechaud gyorsforraló-lámpa 1.80-2.20. Serpenyő 1.- Erős gyermek-kocsi 7.50-14.- **UJ gyermekbölcső-kocsi** 14.- Törhetlen lavoír gyermekeknek 1.50-2.-

Próba-megrendeléshez 721 ábrás árjegyzéket mellékel, meg nem felelő tárgyakat visszavesz

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utca 1-ső szám.

KRISZTA és LEITNER
a budapesti oltáregylet egyedüli szállító
BUDAPEST, IV. ker., Lipót-utca 13. szám.

Ajánlják bőven felszerelt raktárakat mindenmü

miseruhák,
reverendák, czimádák,
egyházi és egyleti lobogók,
egyházi szövet, damast,
paszománt, rojt, bojt,
brüszeli és ezérna egyházi esikében.

Egyházi szerek,
helyhek, szentségtartók,
keresztek,
templom-készletek stb.

Arany- és ezüst-himzések
minden rajz szerint művészileg készülnek.
Tűzaranyozás vagy ezüstözés gyári áron saját gyárainkban legrövidebb idő alatt készülnek.

Gyár:
Havas-utca 7. sz.

Megrendeléseket szegényebb egyházközségeknek részletfizetés mellett is eszközölünk.